

Het kan **wEL**

Verkiezingsprogramma D66 Etten-Leur 2026–2030

The logo for D66 etten-leur is centered in the lower half of the page. It consists of a green square containing the text 'D66' in large white letters and 'etten-leur' in smaller white letters below it. The entire logo is set against a background of two overlapping rectangles: a larger yellow one and a smaller orange one centered within it.

D66
etten-leur

Inhoudsopgave

Voorwoord lijsttrekker	3
Samenvatting vijf doorbraken	4
1. Goed wonen: écht Etten-Leur	5
2. Goed leven; écht Etten-Leur	7
3. Sociaal en preventie: écht Etten-Leur	8
4. Ruimte voor ondernemen: écht Etten-Leur	9
5. Duurzaam denken en doen: écht Etten-Leur	10

Voorwoord

Etten-Leur staat voor grote uitdagingen, maar vooral voor grote kansen. Als jongste raadslid van onze gemeente weet ik dat de toekomst vraagt om lef, optimisme en concrete daden. D66 Etten-Leur kiest niet voor stilstand, maar voor vooruitgang. Want dat is écht Etten-Leur: niet blijven praten, maar doorpakken.

Deze ambities vragen om visie, samenwerking en lef. Lef om te vernieuwen, om keuzes te maken en om echt te investeren in de toekomst van onze gemeente. Dat vraagt om een vierde wethouder in Etten-Leur, zodat we samen onze ambities ook echt kunnen waarmaken.

Wij staan voor een gemeente waar iedereen een thuis kan vinden. Waar wonen betaalbaar, duurzaam en haalbaar is: voor starters, gezinnen en ouderen. Waar wijken veilig, groen en gezond zijn, met voorzieningen dichtbij. Waar iedereen mee kan doen, omdat we investeren in kansen, preventie en het bestrijden van armoede. Want de gezondste generatie ooit begint hier, in Etten-Leur.

We willen een levendige gemeente waar lokale ondernemers alle ruimte krijgen om te ondernemen, waar innovatie wordt omarmd en waar we samen genieten van terrassen, evenementen en gezelligheid. En natuurlijk doen we dat duurzaam, door beter te isoleren, circulair te bouwen en lokaal energie op te wekken. Dat is goed voor je portemonnee en het klimaat.

D66 gelooft dat het anders kan. Ik wil opkomen voor de positieve krachten.

Wij zeggen: het kan w**EL**.

Voor de nieuwe generatie. Voor de toekomst. Voor Etten-Leur.

Nikita van Dieën

Lijsttrekker D66 Etten-Leur

Samenvatting vijf doorbraken

Met vijf grote doorbraken maakt D66 Etten-Leur ruimte voor vooruitgang:

1. **Een thuis voor iedereen:** We bouwen naar behoefte: voor starters, gezinnen en ouderen. Betaalbaar en duurzaam.
2. **Sterke wijken:** Veilige, groene en gezonde wijken met goede voorzieningen nabij.
3. **Iedereen moet mee kunnen doen:** We investeren in preventie, bestrijden armoede en geven kansen aan iedereen. Zo werken we aan de gezondste generatie ooit, want voorkomen is beter dan genezen.
4. **Een levendige gemeente:** Ruimte voor lokale ondernemers, innovatie met lef en een bruisend centrum vol leven, terrassen en evenementen.
5. **Samen verduurzamen:** We isoleren, werken circulair en wekken lokaal energie op. Goed voor je portemonnee en voor het klimaat en zo worden we meer zelfvoorzienend.

Goed wonen: écht Etten-Leur

Wonen:

Iedereen verdient een eigen thuis. Jongeren, starters en ouderen wachten nu te lang op een betaalbare woning. D66 maakt wonen weer bereikbaar en staat voor een eigen plek voor iedereen.

- **Bouwen naar behoefte:** minimaal 30% sociale huur, ook als projectontwikkelaars dat lastig vinden.
- **Duurzaam bouwen:** elke nieuwe woning toekomstbestendig en energiezuinig.
- **Doorstroming stimuleren:** ouderen die kleiner willen wonen, krijgen de kans om te verhuizen naar passende, levensloopbestendige woningen, het liefst in hun eigen wijk. Zo komen grotere huizen vrij voor jonge gezinnen.
- **Slim ruimtegebruik:** verruim de mogelijkheden om grote woningen te splitsen in kleinere zelfstandige wooneenheden en breid de succesvolle Friends Living proef van Alwel uit.
- **Creatieve woonvormen:** ruimte voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap-projecten, Knarrenhof-concepten, tiny-houses en mantelzorgwoningen.
- **Bouwen binnen en buiten stedelijk:** we investeren in de ontwikkeling van Haansberg als nieuwe woonwijk en benutten binnenstedelijke kansen, inclusief ruimte voor hoogbouw waar passend. We zijn niet bang voor uitbreiding, zolang er oog is voor behoud van groen en landelijk karakter.
- **Onze ambitie:** wie zich op zijn 18^e inschrijft, moet rond zijn 23^e een woning kunnen vinden. D66 wil 3000 extra woningen voor 2030 in Etten-Leur, door nieuwbouw, ombouw of woningsplitsen.
- **Woningzoekenden:** D66 wil de stem van woningzoekenden duidelijk laten doorklinken in participatieprocessen. Nog te vaak verliezen we het belang van de woningzoekenden uit het oog.
- **Starterslening:** verruim de starterslening zodat niet alleen Etten-Leurse jongeren maar ook starters van buiten een thuis kunnen vinden in onze gemeente.

Mobiliteit & verkeer:

Etten-Leur moet goed bereikbaar blijven, maar ook leefbaar zijn. We willen veilige straten, goede verkeersafwikkeling en duurzame vormen van mobiliteit stimuleren.

- **Verkeer uit wijken:** geen zwaar vrachtverkeer in de wijken. Investeer in goede rondwegen, die aansluiten op de regionale wegenstructuur bij Breda en Zevenbergen.
- **Regionale samenwerking:** verkeersknelpunten vragen om goede afstemming met onze buurgemeenten. Alleen samen lossen we dit op. Radicale maatregelen zoals spitsafsluitingen zijn geen passende oplossing voor verkeersproblemen. We blijven in gesprek met de andere gemeenten in onze regio over oplossingen voor de korte en lange termijn.
- **Voetgangers en fietsers eerst:** we zorgen voor veilige, logische wandelroutes en veilige fietspaden. Ook zorgen we voor voldoende rustplaatsen zoals bankjes en onderhouden deze goed. Extra aandacht voor fietsveiligheid bij scholen en drukke kruispunten.
- **Gezonde mobiliteit:** Een gezonde en leefbare gemeente betekent zo weinig mogelijk auto's en ander gemotoriseerd verkeer in de bebouwde kom, maar volop ruimte voor wandelen en fietsen. Energiezuinig vervoer wordt actief gestimuleerd.
- **Snelfietsroutes:** het aanleggen en uitbreiden van snelfietsroutes naar onder andere Roosendaal, Breda, Zevenbergen en (het industriegebied) Moerdijk is cruciaal om fietsen te stimuleren.

- **Slimme mobiliteitshubs:** een transferium bij bijvoorbeeld het Frijado-terrein waar goederen met kleine elektrische voertuigen naar het centrum worden gebracht. Daarnaast een mogelijkheid voor P+R locatie bij een centrale bushalte als mobiliteitshub met deelvervoer.
- **STOMP-principe:**^[1] als basis eerst lopen, dan fietsen, openbaar vervoer, deelmobiliteit en pas daarna de auto.
- **Openbaar vervoer:** goede ov-verbindingen met omliggende gemeenten. Intercitystation met ambitie elk kwartier een trein. Uitbreiding fietsenstalling bij ov-locaties waar nodig en gratis parkeerplaatsen voor auto's bij het treinstation.
- **Veilig stallen:** bewaakte en goed toegankelijke fietsstallingen met laadpunten in Etten-Leur, bijvoorbeeld bij het station, winkelcentra en voorzieningen.
- **Ondersteunen wat werkt:** bestaande initiatieven zoals Automaatje actief promoten en verder versterken.

[1]: Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as a service (deelmobiliteit) en Personenauto.

Goed leven: écht Etten-Leur

Etten-Leur moet een levendige gemeente zijn voor iedereen. Een plek waar we veilig wonen, samenkomen en plezier hebben. Van cultuur tot sport, van veilige wijken tot voorzieningen voor ouderen en jeugd: Etten-Leur moet bruisen. Daarom willen we:

- **Cultuur:** de Nobelaer is ons hart van cultuur en ontmoeting. Bibliotheek, educatie, theater en andere culturele voorzieningen verdienen investering en aandacht.
- **Sport & verenigingsleven:** sport en het verenigingsleven dragen bij aan de mentale en fysieke gezondheid van onze inwoners en vormen een belangrijk onderdeel van preventie. Voorzieningen blijven betaalbaar en toegankelijk voor jong, oud en mensen met een beperking. Het verenigingsleven ondersteunen en stimuleren we.
- **Veiligheid:** meer wijkagenten en boa's zichtbaar in alle wijken. Waar mogelijk op de fiets of lopen, waar nodig met herkenbare auto's. Preventie van straatintimidatie is een prioriteit. Daarbij krijgt slimme verlichting van voet- en fietspaden extra aandacht.
- **Vrijwilligers:** zij zijn de motor van onze samenleving. We ondersteunen hen met goede faciliteiten, zoals wijkgebouwen en sportaccommodaties, en geven waardering voor hun inzet.
- **Jongeren:**
 - Geen enkele jongere hoeft weg voor een woning.
 - Het voorzieningenniveau sluit aan op de behoeften van jongeren.
 - Jongeren praten mee via o.a. een jongerenraad, jeugdburgemeester en creatieve sessies, zoals pizzasessies en digitale kanalen.
- **Senioren:**
 - Investeren in ontmoetingsplekken, gezonde leefstijl en levensloopbestendig wonen.
 - Voldoende zorgpunten in de wijken.
 - Het project zorgzame buurten wordt verder uitgebreid.
 - Het openbaar gebied is toegankelijk voor ouderen: goede stoepen en bankjes als rustpunt of om bij te kletsen.
 - Participatie voor seniorenbeleid en het centraliseren van voorlichting en preventie aan ouderen.
- **Onderwijs:** ieder kind verdient passend onderwijs in Etten-Leur. We verbinden het onderwijs met jeugdzorg voor laagdrempelige en benaderbare zorg. Ook verbinden we het onderwijs met onze lokale ondernemers voor stage- en opleidingsplaatsen bij onze ondernemers.
- **Inclusie en diversiteit:** een gemeente die niemand uitsluit. D66 staat voor gelijke kansen, ongeacht geslacht, seksuele voorkeur, afkomst, geloof of beperking. We zetten in op krachtig inclusief beleid. Regenboogbeleid dient zichtbaar, maar vooral ook inhoudelijk te zijn.
- **Weerbaarheid:** inwoners moeten sterk en duidelijk voorbereid worden op crisissituaties. Dit betekent investeren in voorlichting en ondersteuning, zodat iedereen veilig en zelfredzaam kan handelen bij extreme weersomstandigheden, langdurige stroomuitval of andere noodsituaties.
- **Communicatie en participatie:** D66 staat voor een stem van de inwoners in de keuzes die hun leven beïnvloeden. We investeren in toegankelijke gemeentelijke communicatie en participatie, zodat inwoners niet alleen geïnformeerd zijn maar ook echt kunnen meedenken. Dit versterkt de zichtbaarheid van de gemeenteraad en het vertrouwen in de gemeente. Passende participatievormen voor iedere doelgroep vinden we hierbij belangrijk. Dit vraagt om creatieve vormen van participatie, zoals digitale platforms. Initiatieven vanuit jong en oud worden actief gestimuleerd. Zo maken we beleid samen met de mensen die er direct mee te maken hebben.

Sociaal & preventie: écht Etten-Leur

Gezond zijn is de basis van alles. Iedereen wil fit en vitaal zijn, met energie voor iedere dag en zonder overmatige stress. D66 zet daarom in op de gezondste generatie ooit, want voorkomen is beter dan genezen. Menselijke maat in het sociaal domein blijft daarbij altijd leidend.

- **Mentale en fysieke gezondheid:** lichamelijke klachten en mentale stress beïnvloeden elkaar. D66 investeert in wat mensen mentaal en fysiek sterk maakt: sport, cultuur, goed onderwijs, sociale netwerken en ontmoetingen. Prettige publieke ruimtes binnen en buiten dragen hieraan bij.
- **Iedereen doet mee:** we zorgen voor gelijke kansen. Vrijwilligers en inwoners met ideeën worden gestimuleerd en ondersteund, onder andere via het Leefbaarheidsbudget. Mantelzorgers en vrijwilligers krijgen waardering en ondersteuning.
- **Gezonde buurten:** gezondheid begint buiten de spreekkamer. We investeren in groen en gezonde wijken waar burens naar elkaar omkijken en gezonde keuzes makkelijker zijn.
- **Zorg op maat:** professionals krijgen meer ruimte om individuele begeleiding te bieden. Minder regels, meer vertrouwen.
- **Snelle integratie en participatie:** statushouders, Oekraïense vluchtelingen en mensen in het AZC krijgen kansen om aan het werk te gaan, de Nederlandse taal en cultuur sneller te leren en actief bij te dragen aan de samenleving. Het Werkplein moet meer aandacht krijgen zodat haalbare doelen ook daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden.
- **Jeugdzorg versterken:** D66 zet volop in op de ingezette koers in Etten-Leur. Niet alleen aandacht voor het kind zelf, maar ook voor de omgeving: buurten, scholen en gezinnen. Zo bieden we stabiliteit, begeleiding en vertrouwen.
- **Ondersteuning:** we investeren in toegankelijke opvoedingsondersteuning op scholen en in de wijk. We stimuleren en faciliteren samenwerkingsinitiatieven van jeugdondersteuning en onderwijs.
- **Preventieve aanpak:** goede signalering op scholen, door zorgprofessionals en in de buurt helpt dure en zware trajecten later te voorkomen.
- **Samen gezond:** de samenwerking voor gezonde Etten-Leurse inwoners wordt verder uitgebreid en gestimuleerd, want samen hebben we de meeste impact voor de gezondheid van onze inwoners.
- **Armoede aanpak:** het ingezette beleid met het armoedepact 'Samen op weg naar financiële veerkracht' wordt voortgezet om het aantal inwoners in armoede te laten dalen. Initiatieven zoals de voedselbank blijven we ondersteunen.
- **Laaggeletterdheid:** de bestrijding van laaggeletterdheid is een duidelijke prioriteit. Wij versterken en ondersteunen bestaande en nieuwe initiatieven, waaronder de programma's van Surplus en de taalgroepen van De Nobelaer.

Ruimte voor ondernemen: écht Etten-Leur

Onze ondernemers zijn de motor van de lokale economie. D66 geeft hen de ruimte om te groeien, te vernieuwen en samen te bouwen aan een sterke toekomst voor Etten-Leur. Onze ambitie: een toekomstbestendige lokale economie waarin ondernemers écht gehoord worden, innovatie de norm is en bedrijventerreinen efficiënt en duurzaam worden benut.

- **Lokale ondernemers centraal:** we werken actief samen met ondernemers, winkeliers en horeca. Hun kennis en ideeën zijn onmisbaar. Regelmatig vragen we hen mee te denken over beleid, bedrijventerreinen en de winkelcentra.
- **Minder regels, meer vertrouwen:** ondernemers moeten tijd hebben voor hun bedrijf, niet voor papierwerk. We zetten in op minder rompslomp en duidelijke communicatie.
- **Innovatie en duurzaamheid:** bedrijven die vernieuwen, werkgelegenheid bieden en duurzaam produceren krijgen voorrang en ondersteuning.
- **Regelarme zone voor starters:** met een Creative Factory waar ideeën werkelijkheid worden en jonge ondernemers een plek vinden om te groeien.
- **Efficiënt gebruik van bedrijventerreinen:** nieuwe bedrijven krijgen alleen ruimte als ze meerwaarde brengen voor onze gemeente. Geen grote logistieke dozen die veel ruimte innemen en weinig banen opleveren.
- **Agrariërs in transitie:** boeren die willen stoppen krijgen perspectief, boeren die willen vernieuwen krijgen ruimte om te innoveren.
- **Een levendig centrum:** meer groen, terrassen en evenementen maken het centrum aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers. Ook maken we ons hard voor het levendiger maken van het van Bergenplein, de Havenkom en de Kerkwerf.
- **Toerisme stimuleren:** we ondersteunen toeristische activiteiten, zoals fiets- en wandelroutes in en rond Etten-Leur en promoten lokale initiatieven en evenementen.

Duurzaam denken & doen: écht Etten-Leur

Duurzaamheid werkt voor iedereen. D66 kiest voor een schone, groene toekomst, niet alleen voor het klimaat, maar ook voor de portemonnee. Onze ambitie: een klimaat neutrale, circulaire en natuurvriendelijke gemeente, waarin inwoners meedoen en profiteren:

- **Investeren in innovatie:** we zetten in op slimme energienetten, buurtbatterijen en nieuwe technologieën die ons helpen energie slimmer en efficiënter te gebruiken.
- **Eerlijke transitie:** inwoners met een kleine beurs krijgen extra steun bij isolatie en verduurzaming. Zo maken we duurzaamheid betaalbaar en bereikbaar voor iedereen.
- **Biodiversiteit versterken:** samen met IVN Natuureducatie en lokale organisaties zorgen we voor bloemrijke bermen, meer bomen in de wijken en herstel van sloten en singels.
- **Energie van en voor inwoners:** lokale energiecoöperaties krijgen voldoende ruimte en steun. Bewoners kunnen mee-investeren en profiteren van de opbrengsten.
- **Natuur dichtbij:** met groene schoolpleinen, natuureducatie en kindernatuurclubs laten we kinderen opgroeien met respect voor natuur en milieu.
- **Gezonde voedselomgeving:** we stimuleren schooltuinen, voedselbossen en pluktuinen in parken en volkstuintjes om gezond voedsel voor iedereen toegankelijker te maken.
- **Circulaire gemeente:** afval is een grondstof. Samen met lokale bedrijven, kringloop en hergebruikprojecten bouwen we aan circulaire hubs en een circulair ambachtscentrum.
- **Groen-blaue structuren:** we combineren wateropvang tegen droogte en hitte met nieuwe parken, speelplekken en groene verbindingen in de wijken. Denk aan meer bomen, groene pleinen, minder verharding en grote plantenbakken.
- **Groen doen loont:** inwoners die hun tuin vergroenen of tegels vervangen, krijgen steun en waardering.
- **Slim omgaan met water:** we blijven investeren in het scheiden van vuil rioolwater en regenwater en stimuleren inwoners om regenwater op te vangen en te hergebruiken.
- **Samen voor duurzaamheid:** de gemeente denkt actief mee en helpt inwoners en bedrijven door informatie over subsidieregelingen overzichtelijk te bundelen. Daarnaast stimuleren we initiatieven waarbij inwoners samen zorgen voor een schonere leefomgeving, zoals zwerfafvalteams en andere buurtacties. We zetten in op bewustwording rondom afvalscheiding.
- **Milieu Educatief Centrum:** D66 wil dat het initiatiefvoorstel wordt uitgevoerd, zodat het Milieu Educatief Centrum in 2030 een plek krijgt binnen onze gemeente.

D66
etten-leur